

AgEcon SEARCH

RESEARCH IN AGRICULTURAL & APPLIED ECONOMICS

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search

<http://ageconsearch.umn.edu>

aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

No endorsement of AgEcon Search or its fundraising activities by the author(s) of the following work or their employer(s) is intended or implied.

ZMIANY STRUKTURALNE W SEKTORZE WIEPRZOWINY W WYBRANYCH KRAJACH UNII EUROPEJSKIEJ

Sebastian Stępień

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

Abstrakt. Celem artykułu było określenie zmian strukturalnych w sektorze wieprzowiny w Unii Europejskiej. Analiza objęła kraje unijne o największym udziale w produkcji tego gatunku mięsa. Dokonano oceny aktualnej sytuacji branży pod względem podaży, zamieszczono także dane dotyczące skali chowu i obsady zwierząt w gospodarstwach trzodowych w wybranych państwach w 2010 roku w porównaniu z latami poprzednimi. Na tym tle ukazano wskaźniki efektywności produkcyjno-ekonomicznej. Informacje zawarte w publikacji pozwoliły na sformułowanie wniosków na temat procesów restrukturyzacji sektora. Stwierdzono, że w UE zmienia się struktura geograficzna podaży mięsa wieprzowego, dochodzi bowiem do koncentracji pogłowia w wybranych krajach unijnych. W artykule wykorzystano materiały źródłowe Komisji Europejskiej, Głównego Urzędu Statystycznego, Departamentu Rolnictwa Stanów Zjednoczonych oraz bazy danych Eurostatu.

Słowa kluczowe: sektor wieprzowiny, podaż, Unia Europejska, zmiany strukturalne

WSTĘP

Rynek mięsa wieprzowego na świecie należy do głównych gałęzi agrobiznesu. Podaż i spożycie wieprzowiny są najwyższe spośród wszystkich gatunków mięsa. Rośnie także udział mięsa wieprzowego w handlu zagranicznym. Kilkanaście ostatnich lat charakteryzowała tendencja dynamicznego wzrostu produkcji, przede wszystkim w krajach rozwijających się. Motorem wzrostu był rosnący poziom PKB i dochodów dyspozycyjnych ludności, które stymulowały popyt na produkty mięsne. W tym samym czasie w UE podaż wieprzowiny utrzymywała się na stabilnym poziomie i w 2012 roku wyniosła niecałe 23 mln ton, tj. niespełna 22% udziału na świecie [European Commission 2012]. Czynnikiem

wpływającym na rozwój sektora w tym regionie są przede wszystkim ceny pasz, kształtujące opłacalność chowu. Drożące zboża prowadzą do restrukturyzacji branży, czego rezultatem jest upadek mniej efektywnych podmiotów i wzrost koncentracji pogłowia w większych gospodarstwach. W takiej sytuacji działaniem dostosowawczym o charakterze doraźnym jest również skrócenie okresu tuczu i sprzedaż lżejszych zwierząt. Duże znaczenie dla funkcjonowania sektora mają ponadto wymogi UE dotyczące dobrostanu zwierząt i ochrony środowiska. Wystarczy wspomnieć o unijnej dyrektywie dotyczącej dostosowania pomieszczeń dla loch, która obowiązuje od początku 2013 roku (Dyrektywa Rady 2001/88/EC) [Kostrzyński i Siemińska 2013].

Celem artykułu było określenie zmian strukturalnych w sektorze wieprzowiny w UE. Analizą objęto kraje unijne o największym udziale w produkcji tego gatunku mięsa, tj. Niemcy, Hiszpanię, Francję, Danię, Polskę, Holandię, Belgię i Włochy. Osiem wymienionych państw dostarcza ponad 80% łącznej wielkości surowca w UE. Dokonano oceny aktualnej sytuacji branży pod względem podaży, przedstawiono także dane dotyczące struktury produkcji w gospodarstwach trzodowych w wybranych państwach, również w odniesieniu do lat poprzednich, co pozwoliło sformułować wnioski odnośnie do procesów restrukturyzacji sektora. Tłem do analizy było określenie poziomu specjalizacji w produkcji zwierzęcej w wybranych państwach. W publikacji wykorzystano materiały źródłowe Komisji Europejskiej, Głównego Urzędu Statystycznego, Departamentu Rolnictwa Stanów Zjednoczonych oraz dane z bazy Eurostat.

PODAŻ MIĘSA WIEPRZOWEGO W UE

Wieprzowina ma największe znaczenie gospodarcze w produkcji mięsa w UE. Pogłowie tego gatunku zwierząt w 2012 roku wyniosło 145,8 mln szt. Prawie 20% świń (28 mln szt.) znajdowało się w Niemczech, a kolejne 17% w Hiszpanii. Do czołowych hodowców trzody chlewnej należą także Francja, Dania, Holandia i Polska [Flach 2013]. W ostatniej dekadzie (2003-2013) swoje pozycje umocniły Niemcy i Hiszpania, w których nastąpił wzrost liczebności pogłowia. Z czwartego na trzecie miejsce przesunęła się Francja, pomimo spadku liczby zwierząt. Był to wynik ograniczenia pogłowia w Polsce (o 40% w ciągu 10 lat) oraz Danii. Spośród wymienionych krajów, poza Niemcami i Hiszpanią, wzrost liczby trzody chlewnej nastąpił w Holandii.

Konsekwencją wysokiego pogłowia świń w wybranych krajach jest równie wysoka produkcja mięsa wieprzowego. Krajami o największym udziale w podaży wieprzowiny są: Niemcy (25% udziału), Hiszpania (15%), kraje Beneluksu – Holandia i Belgia (łącznie 11%), Francja (9%), Polska i Dania (po 8%) oraz Włochy (7%) [Eurostat 2013 a]. W UE doszło jednak do zmiany geograficznej struktury produkcji żywca. Zmniejszyła się ona przede wszystkim w krajach Europy Środkowo-Wschodniej. W Polsce, Czechach i na Węgrzech tylko w ciągu trzech lat (2010-2012) nastąpił spadek niemal o 20%. Powodem tej sytuacji było obniżenie się opłacalności chowu, przede wszystkim w mniejszych, niewyspecjalizowanych gospodarstwach, brak środków na poprawę efektywności i konkurencyjności produkcji oraz przestawienie się wielu podmiotów na produkcję roślinną, wymagającą mniejszych nakładów pracy, a przy tym dającą możliwość uzyskania większych dopłat bezpośrednich. W zakresie produkcji zwierzęcej rolnicy chętniej podejmowali chów drobiu ze względu na niższe koszty pasz (w przy-

padku drobiu występuje bardziej wydajna konwersja pasz na mięso) [Olszańska 2012]. Przyczyną kryzysu w Polsce jest również rosnąca konkurencja dostawców prosiąt i tuczników z Niemiec, Danii i Holandii. Z kolei węgierscy producenci muszą stawić czoła bardziej restrykcyjnym regulacjom rządowym związanym z utylizacją odchodów oraz dzierżawą ziemi.

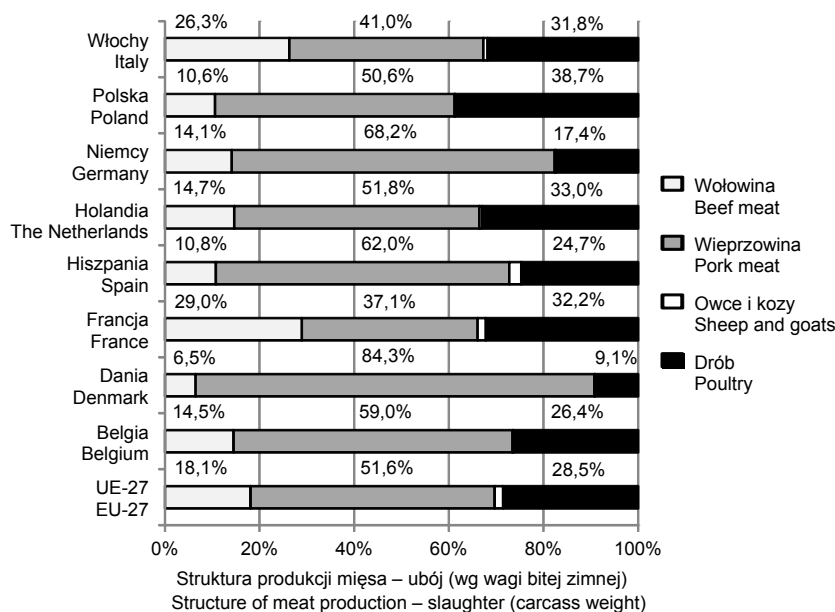
Z kolei takie kraje, jak Niemcy czy Hiszpania w ostatnich kilkunastu latach zwiększyły swój udział w unijnym rynku wieprzowiny. W przypadku Niemiec jest to rezultat poprawy efektywności chowu, opartego w dużej mierze na zmechanizowanych gospodarstwach rolnych, a także daleko posuniętej specjalizacji w tuczu zwierząt. Wskazuje na to wzrost importu prosiąt i spadek liczebności loch w strukturze stada [Strategia... 2013]. Wśród innych przyczyn wymienia się m.in. dobre położenia geograficzne (dostęp do portów, bliskość państw, z których importuje się surowiec – Dania i Holandia), duży rynek wewnętrzny, znaczny areał gruntów rolnych z uprawą roślin paszowych, dobrze zorganizowane przetwórstwo czy wreszcie, nie mniej ważne, wiedza i doświadczenie rolników. Z kolei w odniesieniu do Hiszpanii szybki rozwój produkcji (przede wszystkim w latach 90. i na początku XXI w.) to efekt procesów integracji sektora paszowego z producentami trzody chlewnej, a także dużego zapotrzebowania rynku wewnętrznego.

Wśród innych czołowych producentów mięsa wieprzowego w UE warto wspomnieć o Danii, Holandii i Belgii. W krajach tych, ze względu na rosnące wymogi dotyczące ochrony środowiska naturalnego i konieczność zagospodarowania gnojowicy, a także ograniczenia w dostępie do ziemi rolniczej (stąd jej wysokie, ponadprzeciętne ceny) zmienia się specjalizacja w chowie trzody chlewnej. W strukturze pogłowia zwiększa się udział prosiąt, które następnie są eksportowane do krajów trzecich, w tym Niemiec i Polski. Ponadto brak wystarczająco dużej powierzchni gruntów rolnych sprawia, że chów świń odbywa się z wykorzystaniem pasz z importu, czemu sprzyja dostępność do dużych, międzynarodowych portów morskich. Ze względu na takie uwarunkowania obserwuje się coraz wyraźniejszy podział Europy na dwa regiony: północno-zachodni, specjalizujący się w produkcji prosiąt i centralno-wschodni, w którym rozwija się tucz zwierząt.

PROCESY KONCENTRACJI PRODUKCJI W GOSPODARSTWACH ROLNYCH

Strukturę wytwarzania czterech podstawowych gatunków mięsa zaprezentowano na rysunku 1. Dane wskazują, że we wszystkich analizowanych krajach produkcja wieprzowiny jest główną gałęzią branży mięsnej. Udział tego surowca w łącznej podaży żywca waha się od ok. 40% we Włoszech do prawie 85% w Danii, przy średniej dla UE-27 równej 52%. Drugim najważniejszym gatunkiem mięsa jest drób. Wołowina nie ma aż tak znacznego udziału w łącznej podaży mięsa, chociaż pogłowie bydła jest wyższe w stosunku do innych zwierząt we wszystkich, poza Hiszpanią i Danią, wybranych krajach¹, ale jest to głównie bydło mleczne.

¹ Na przykład we Francji udział pogłowia bydła w wszystkich gatunkach zwierząt sięga aż 61%, przy 14% trzody chlewnej (z zastosowaniem jednostki przeliczeniowej inwentarza żywego LSU). Średnio w UE pogłowie bydła stanowi 47%, a trzody chlewnej 27%.

Rys. 1. Struktura produkcji mięsa (ubój) w wybranych krajach UE w 2011 roku
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Eurostat [2013 b].

Fig. 1. Structure of meat production (slaughter) in selected EU countries in 2011
Source: own study based on Eurostat data [2013 b].

W 2013 roku liczba gospodarstw trzodowych² w Unii Europejskiej sięgała ok. 2,5 mln (w 2010 roku było ich ponad 2,7 mln), przy czym o wyniku decyduje przede wszystkim Rumunia, w której znajduje się ok. 60% wszystkich podmiotów. W 2010 roku w kraju tym na 1,7 mln producentów zajmujących się chowem świń ponad 1,3 mln posiadało 1-2 sztuki zwierząt. Dlatego, pomimo tak znacznego udziału w łącznej liczbie gospodarstw, Rumunia nie jest dużym dostawcą wieprzowiny na rynku unijnym (jej podaż nie przekracza 3,5% łącznej podaży w UE).

W przypadku głównych producentów wieprzowiny, zdecydowanie największa liczba gospodarstw trzodowych występuje w Polsce (w 2010 roku było ich prawie 390 tys.). W dalszej kolejności znajdują się Hiszpania i Niemcy, chociaż w obydwu przypadkach jest to ponad pięciokrotnie mniejsza liczba farm. Z kolei w Danii, która jest czwartym lub piątym (w zależności od roku) producentem mięsa wieprzowego, chowem świń zajmuje się tylko 5 tys. podmiotów. Mała liczba gospodarstw znajduje się także w Belgii i Holandii. Właśnie te trzy kraje charakteryzuje najwyższa koncentracja zwierząt w przeliczeniu na jedno gospodarstwo trzodowe. W 2010 roku przekroczyła ona 2500 sztuk w Danii, ponad 1700 w Holandii, a w Belgii stanowiła ok. 1100 sztuk. Na drugim biegunie znajduje się Polska z niespełna 40 sztukami. W pozostałych krajach obsada waha się od ponad 350 sztuk w Hiszpanii i Włoszech, do 570 we Francji (por. tab. 1).

² Określenie „gospodarstwo trzodowe” odnosi się tutaj do gospodarstwa posiadającego trzodę chlewną, bez względu na liczbę zwierząt i poziom specjalizacji produkcji. W dalszej części artykułu będzie ono używane w tym znaczeniu.

Tabela 1. Liczba gospodarstw produkujących trzodę chlewną oraz liczba zwierząt na gospodarstwo w wybranych krajach UE

Table 1. Number of pig farms and number of animals per farm in selected EU countries

Kraj Country	Gospodarstwa z trzodą chlewną (tys.) Pig farms (thous.)			Liczba świń na 1 gospodarstwo Number of pigs per farm		
	2003	2010	zmiana change (%)	2003	2010	zmiana change (%)
Niemcy Germany	102,17	60,10	-41,2	260	459	76,1
Hiszpania Spain	130,75	69,77	-46,6	162	354	118,3
Francja France	52,99	24,45	-53,9	288	569	98,0
Polska Poland	760,57	388,46	-48,9	24	39	60,2
Dania Denmark	11,11	5,07	-54,4	1 166	2 598	122,9
Włochy Italy	124,44	26,20	-78,9	69	356	416,5
Holandia The Netherlands	10,73	7,03	-34,5	1 041	1 743	67,5
Belgia Belgium	8,65	5,89	-31,9	756	1 092	44,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Eurostat [2013 c].

Source: own study based on Eurostat data [2013 c].

W okresie siedmiu lat (2003-2010) we wszystkich analizowanych krajach zmniejszyła się liczba gospodarstw zajmujących się chowem świń, czego konsekwencją był wzrost obsady utrzymywanych w nich zwierząt. Najbardziej dynamiczny proces zwiększania koncentracji stada obserwowano we Włoszech, gdzie liczba świń przypadających na jedno gospodarstwo zwiększyła się ponad 4-krotnie. Wysoki wzrost – ponad 100% – dotyczył także Hiszpanii i Danii. Szczególnie w Danii widać postępującą koncentrację stada, co jest uwarunkowane ograniczoną podażą ziemi rolniczej i jej wysokimi cenami. Rodzi to jednak konsekwencje natury ekologicznej (np. problem zagospodarowania nieczystości), dlatego coraz częściej zauważa się opisaną wcześniej tendencję do eksportu prosiąt i ich tuczu poza granicami kraju. Powstaje zatem pytanie, czy w tym przypadku nie przekroczono pewnej granicy zrównoważonej produkcji żywca wieprzowego³.

³ Granicę tę mogą stanowić przepisy prawa Unii Europejskiej, które zezwalają na zastosowanie nawozów naturalnych pochodzących z produkcji zwierzęcej (gnojowicy, gnojówki, obornika) w ilości nie przekraczającej 170 kg azotu (N) w czystym składniku na 1 hektar użytków rolnych; por. Dyrektywa Rady 96/61/EEC z 24 września 1996 roku dotycząca zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz.U. L 257 z 10.10.1996) oraz Dyrektywa Rady 91/676/EEC z 12 grudnia 1991 roku dotycząca ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego, zwana Dyrektywą Azotanową (Dz.U. L 375 z 31.12.1991).

Obsada trzody chlewnej na jednostkę powierzchni gospodarstwa (tab. 2) jest uwarunkowana dwoma czynnikami: ogólną liczbą zwierząt w danym kraju oraz powierzchnią użytków rolnych. Najwyższa obsada jest w tych spośród analizowanych państw, które mają wysokie pogłowie zwierząt i relatywnie małe zasoby ziemi. Na pierwszym miejscu znalazła się Holandia – w 2010 roku 639 szt./100 ha UR. Niewiele gorszy wynik uzyskały Dania (500 szt.) i Belgia (471 szt.). Na kolejnych miejscach były: Niemcy – 157 szt., Polska i Hiszpania – 92 szt., Włochy – 66 szt. i Francja – 50 szt. Średnia dla wszystkich krajów UE w tym okresie kształtowała się na poziomie 81 szt./100 ha UR [Szymańska i in. 2012].

Tabela 2. Pogłowie trzody chlewnej i obsada zwierząt w latach 2000 i 2010 w wybranych krajach UE

Table 2. Pigs number and stock density in 2000 and 2010 in selected EU countries

Kraj Country	Pogłowie trzody chlewnej (mln szt.) Pigs numer (mio. units)		Obsada trzody chlewnej (szt./100 ha UR) Stock density (units/100 ha UAA)	
	2000	2010	2000	2010
Belgia Belgium	7,4	6,4	530	471
Dania Denmark	11,9	13,2	450	500
Francja France	14,9	14,5	50	50
Hiszpania Spain	22,4	25,3	75	92
Holandia The Netherlands	13,1	12,3	671	639
Niemcy Germany	25,6	26,5	150	157
Polska Poland	17,1	15,3	96	92
Włochy Italy	8,4	9,2	54	66
UE-27 EU-27	159,8	152,6	80	81

Źródło: Rocznik Statystyczny... [2013].
Source: The Statistical Yearbook... [2013].

W porównaniu z 2000 rokiem różnice w obsadzie wynikały przede wszystkim ze zmian w liczebności stad (powierzchnia użytków rolnych nie wykazywała istotnych wahań w danym okresie). Z wymienionych krajów zmniejszenie obsady nastąpiło w Belgii, Holandii i Polsce (Francja nie zmieniła wyniku). Wzrost pogłowia trzody chlewnej przypadającej na jedno gospodarstwo z jednoczesną redukcją obsady zwierząt na powierzchnię był wynikiem zmniejszenia się pogłowia w tych trzech państwach (odpowiednio o 14%, 6% i 11%), a także wzrostu powierzchni gospodarstw zajmują-

cych się chowem świń. W pozostałych państwach obsada się zwiększyła (wraz ze wzrostem pogłowia ogółem oraz na jedno gospodarstwo rolne), przy czym najwięcej, bo aż o 50 szt./100 ha UR, w Danii [Stępień 2013].

Koncentracja pogłowia i skala produkcji w gospodarstwach trzodowych w omawianych krajach determinują wyniki produkcyjno-ekonomiczne chowu (tab. 3). Najbardziej korzystne wskaźniki osiągają Dania i Holandia, czyli kraje o najwyższej koncentracji i skali chowu. W Polsce, gdzie produkcja jest rozproszona, a dużą część gospodarstw stanowią jednostki drobnotowarowe, efektywność działania jest niższa. Pod względem zużycia pasz i dziennych przyrostów słabe rezultaty osiągają również producenci z Włoch. Trzeba jednak podkreślić specyfikę rynku włoskiego, w którym ubija się dużo cięższe zwierzęta, a to powoduje obniżenie się dwóch wymienionych wskaźników.

Tabela 3. Wybrane wskaźniki efektywności chowu trzody chlewnej w krajach UE (średnio w latach 2009-2010)

Table 3. Selected pigs breeding efficiency indexes in EU countries (average in 2009-2010)

Kraj Country	Liczba prosiąt od 1 maciory rocznie Number of pigs per 1 sow annually	Produkcja mięsa netto* w kg na 1 maciore rocznie Net meat production* in kg per 1 sow annually	Zużycie pasz na 1 kg przyrostu masy ciała żywca Use of feed in 1 kg of body weight (kg)	Średnie dzienne przyrosty masy ciała Average daily growth of swine (g)
Belgia Belgium	23	1 261	2,96	630
Dania Denmark	27	1 243	2,66	898
Francja France	25	1 316	2,85	785
Hiszpania Spain	23	1 003	2,71	792
Holandia The Netherlands	27	1 325	2,71	792
Niemcy Germany	23	1 176	2,92	753
Polska Poland	16	1 003	3,42	636
Włochy Italy	22	1 307	3,68	640
Średnio w UE EU average	24	1 187	2,89	792

*Produkcja mięsa netto – waga tuszy po uboju.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Park [2010], Martin [2011] oraz strona internetowa: http://www.teagasc.ie/pigs/articles/irish_farmers_journal/2011/1.International_Cost_Competitiveness_in_Pig_Production-MichaelMartin.pdf.

*Net meat production – weight of carcass after slaughter.

Source: own study based on: Park [2009], Martin [2011] and http://www.teagasc.ie/pigs/articles/irish_farmers_journal/2011/1.International_Cost_Competitiveness_in_Pig_Production-MichaelMartin.pdf.

PODSUMOWANIE

W publikacji zawarto informacje na temat sektora wieprzowiny w Unii Europejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem ośmiu państw o największym udziale w produkcji żywca wieprzowego. Zaprezentowano zarówno zmiany w podaży trzody chlewnej ogółem, jak i procesy koncentracji w gospodarstwach rolnych. Zebrane informacje prowadzą do następujących konkluzji:

- podaż mięsa wieprzowego w ostatnich kilkunastu latach pozostaje stabilna, choć notuje się zmiany geograficznej struktury produkcji. Niższa podaż dotyczy Europy Środkowo-Wschodniej, w tym przede wszystkim Polski, z kolei jej wzrost nastąpił w takich krajach, jak Niemcy i Hiszpania;
- zauważyć można tendencję do specjalizacji wybranych krajów UE. W państwach, w których rosną wymogi środowiskowe tucznię zwierząt, a ceny ziemi są wysokie (Dania, Holandia, Belgia) następuje ukierunkowanie na produkcję prosiąt. Z kolei w centralnej i wschodniej części Europy (w tym w Polsce i Niemczech) rozszerza się specjalizacja w tucznię świń;
- koncentracja pogłowia trzody chlewnej jest istotnie zróżnicowana na poziomie krajów UE. Najwyższa występuje w Danii, Holandii i Belgii, zdecydowanie najniższa jest w Polsce. Jednocześnie we wszystkich badanych krajach nastąpił wzrost koncentracji produkcji, choć tempo tego procesu jest różne;
- tendencje w obsadzie zwierząt na jednostkę powierzchni wynikały ze zmian pogłowia w danym kraju oraz powierzchni gospodarstw zajmujących się chowem świń. W Belgii, Holandii i Polsce obsada się zmniejszyła, jako rezultat niższego pogłowia i wzrostu powierzchni gospodarstw trzodowych, w pozostałych badanych krajach obsada wzrosła.

LITERATURA

- Dyrektywa Rady 91/676/EEC z 12 grudnia 1991 roku dotycząca ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego, zwana Dyrektywą Azotanową. 1991. Dz.U. L 375 z 31.12.1991.
- Dyrektywa Rady 96/61/EEC z 24 września 1996 roku dotycząca zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli. 1996. Dz.U. L 257 z 10.10.1996.
- European Commission, 2012. Short term outlook no 3. Directorate-General for Agriculture and Rural Development, Brussels.
- Eurostat, 2013 a. Strona internetowa: epp.eurostat.europa.eu/europa.eu [dostęp: 10.06.2013].
- Eurostat, 2013 b. Strona internetowa: epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-FK-12-001/EN/KS-FK-12-001-EN.PDF [dostęp: 12.10.2013].
- Eurostat, 2013 c. Strona internetowa: appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=ef_lspigaa&lang=en [dostęp: 05.09.2013].
- Flach B., 2013. EU-28. Livestock and Products Annual. GAIN Report Number NL3026. USDA Foreign Agricultural Service, Washington.
- http://www.teagasc.ie/pigs/articles/irish_farmers_journal/2011/1.International_Cost_Competitiveness_in_Pig_Production-MichaelMartin.pdf [dostęp: 2.10.2013].
- Kostrzyński P., Siemieńska E., 2013. Rynek mięsa, drobiu, jaj i miodu. Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa (FAPA), Zespół Monitoringu Zagranicznych Rynków Rolnych (FAMMU), Warszawa.

- Martin M.A., 2011. International Cost Competitiveness in Pig Production, Teagasc Athenry, Oak Park-Carlow.
- Olszańska A., 2012. Rynek żywca w Polsce – zmiany strukturalne, koncentracja produkcji i wahania podaży. Wyd. Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Wrocław.
- Park J., 2010. 2009 Pig Cost of Production in Selected Countries. Agriculture and Horticulture Development Board, Kenilworth.
- Rocznik Statystyczny Rolnictwa 2012. 2013. GUS, Warszawa.
- Stępień S., 2013. Zmienność koniunktury w rolnictwie na przykładzie rynku żywca wieprzowego (materiały niepublikowane). Katedra Makroekonomii i Gospodarki Żywnościowej, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Poznań.
- Strategia odbudowy i rozwoju produkcji trzody chlewnej w Polsce do roku 2030 mająca na celu poprawę funkcjonowania sektora wieprzowiny. 2013. Red. T. Blicharski, A. Hammermeister. Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „Polsus”, Warszawa.
- Szymańska E., Hamulczuk M., Dziwulski M., 2012. Analiza na temat funkcjonowania sektora wieprzowiny w latach 2004-2010 wraz z prognozą do roku 2020. Wydział Nauk Ekonomicznych, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego, Warszawa.

STRUCTURAL CHANGES IN THE PIGMEAT SECTOR IN SELECTED EUROPEAN UNION COUNTRIES

Summary. The aim of this article was to determine the structural changes in the pigmeat sector in the European Union and the analysis covered mainly EU countries with the largest share in the production of this kind of meat. Assessment of the current situation of the industry in terms of supply was made. Moreover, data on the scale of breeding in pig farms in selected countries were indicated, including also the previous years. On this background, the indicators of production and economic efficiency were shown. The information contained in the publication allowed to draw conclusions about the process of restructuring the sector. The main conclusions of publication indicated that the geographic structure of pork supply, as well as the concentration of pigs herd in selected EU countries is changing. The article uses the source materials of the European Commission, the Central Statistical Office, U.S. Department of Agriculture and the Eurostat database.

Key words: pork sector, supply, European Union, structural changes

Zaakceptowano do druku – Accepted for print: 10.03.2014

Do cytowania – For citation: Stępień S., 2014. Zmiany strukturalne w sektorze wieprzowiny w wybranych krajach Unii Europejskiej. J. Agribus. Rural Dev. 1(31), 133-141.